



## શો કાયદો ! ચાલીસા

દોષરા : માનવ દેહ આ અજ્ઞામૂળો, શીદ બજાડો આમ  
કર્ણની અંગી પરની મળે, સમજો ગતુર એ નામ  
કોણ હોને મારે ને મારસે ?  
નિમિત્ત સહૃદ્યું રાજ  
અન્નિમાં ધીરે હોમતાં,  
એ રાખે ના કોઈની વાજ ॥

પલા-પદ્મીની ગરમા-ગરમીમાં પ્રજ્ઞાજનોને શો કાયદો ! ૧  
એક હુંસી ઘોડો આખી પાપદળને નડે, જન જીવનને શો કાયદો ! ૨  
રક્ષક જ જ્યાં ભક્તક વઈ ફરતો, એમાં પરિવારને શો કાયદો ! ૩  
હરામનું ખાઈને ફરતા આપલાને, એ મસ્ત કહેવાથી શો કાયદો ! ૪  
જે નેતાને પોતાનો જ જ્યાં કર છે, એ નેતાથી શો કાયદો ! ૫  
બીજાની ખીચડી ઝટપટ ખાયે, એવા ખૌધરાથી શો કાયદો ! ૬  
કોણ લડાવે કોણ લડે ભાઈ, એવી લગાઈથી શો કાયદો ! ૭  
પરસ્પરે જ્યાં પ્રેમ નથી ત્યાં, કેમ છો કહેવાથી શો કાયદો ! ૮  
શાંતિ કહેનારા અશાંતિ પ્રિય જ્યાં, તેના શ્રવણથી શો કાયદો ! ૯  
અંખની સામે લારો પડતી, એ જનજીવનથી શો કાયદો ! ૧૦  
મારે શું ને મારું શું ? એવી વૃત્તીમાં પ્રવૃત્ત વચાથી શો કાયદો ! ૧૧  
હિન્દુ મુલ્લીમ સદા ભાઈ ભાઈ, કેવળ કહેવાથી શો કાયદો ! ૧૨  
ઈશ્વર-અહ્લાહ તેરા નામ, કક્ષ ચાચા કરવાથી શો કાયદો ! ૧૩  
બાહુ-બળિયા છો તો જીવ સરહદ પર, જારી લડવાથી શો કાયદો ! ૧૪  
અંતકવાઠી આપણે થયા અહીં, બીજાને કહેવાથી શો કાયદો ! ૧૫  
જેના હાથમાં લાઠી તેની મેસ, તો રક્ષક મૂકવાથી શો કાયદો ! ૧૬  
મારો - કાપો - આગ લગાડો, આમ કરવાથી શો કાયદો ! ૧૭  
મંદિર - મરણદમાં આતમ બીરાજે, તોડકોડ કરવાથી શો કાયદો ! ૧૮  
ખુરશીવાળાનો તમારો છે ભાઈ, માંદે માંદે લડવાથી શો કાયદો ! ૧૯

લંડામાં ભાઈ આગ લાગી, અહીં પાણી છાંટવાથી શો કાયદો ! ૨૦  
બ્લેક કમા-ઢોથી રખાઓલાને, દેશ નેતા કહેવાથી શો કાયદો ! ૨૧  
માધ્યમામાં મીઠી જ્યાન સાંભળી, તાણીઓ પાડવાથી શો કાયદો ! ૨૨  
જાગો, ભાઈ સમજો જન જીવનને, નકામી લડાઈથી શો કાયદો ! ૨૩  
આપણા કેટલાને એમના કેટલા, એવું ગજ્યા કરવાથી શો કાયદો ! ૨૪  
દિવસ ગપો ને રાત ભડકી જ્યાં, એવા ઉજાગરાથી શો કાયદો ! ૨૫  
વા વાયાથી નળિયું ખસ્યું ને, ગરમ પડીકાથી શો કાયદો ! ૨૬  
માનવ થઈ માનવતા ગુમાવે, એને માનવ કહેવાથી શો કાયદો ! ૨૭  
આજે રક્ત બુંધની ખૂબ જરૂર છે, અહીં કાપા-કાપી કરવાથી શો કાયદો !  
નજર કરો પેલા દાઢી ઉપર અહીં નકામું કરવાથી શો કાયદો ! ૨૯  
લગાઈ આપણે લડશું ને ભાઈ, પેલા આખલાને ડોલવાથી શો કાયદો ! ૩૧  
મદારીના શીદ માંકડા બનીએ, એના ઈશારે નાચ્યાથી શો કાયદો ! ૩૨  
મારત માનાનાં આપણે સંતાનો, માને દુમાતા કહેવાથી શો કાયદો ! ૩૩  
કેસરી નાદની ગર્જના આપણી, મેં મેં કરવાથી શો કાયદો ! ૩૪  
વેરથી વેર વપે વિશ્વમાં, એવું વેર વાળવાથી શો કાયદો ! ૩૫  
સતા આગળ શાલાપણ નકામું, બિરબલ બનવાથી શો કાયદો ! ૩૬  
પહેલાંના રાજવી પર્મને પૂજતા, આજ અપર્મ પુંજવાથી શો કાયદો ! ૩૭  
આપણા પેસે તાગડધીરા ને, એવા સાથી કરવાથી શો કાયદો ! ૩૮  
મણાં પછી કોઈ પુછતું નથી ભાઈ, એવા કમોતે મારવાથી શો કાયદો ! ૩૯  
આપણે બધા એક ઈશ્વરના, હુકી મારવાથી શો કાયદો ! ૪૦  
લખ્યું-વાચ્યું બધું સરસ કણું, છતાં ના સમજથી શો કાયદો ! ૪૧

- જગદીશ શોની (ગુરજુ)

- દોષરા : રો કાયદો આ ચાલીસા, વાંચી કરો વિચાર,  
સમજું હોયાં આપ મેળે, તો જીવનનો મળયો સાર.